

INAUGURACIÓ DE LA JORNADA DE TREBALL "COM ESTABLIR UNA POLÍTICA DE PROMOCIÓ DELS SERVEIS CIVILS DE PAU"

Palau del Parlament, 17 d'abril de 2009

Molt bon dia, senyores diputades, representants del Govern de Catalunya, de l'Ajuntament de Barcelona, senyor director de NoVa, benvolgut Federico Mayor Zaragoza, senyores i senyors, siguin benvingudes i benvinguts a la seu del poder legislatiu català, el Parlament de Catalunya.

El filòsof, poeta, artista i activista de la no-violència Lanza del Vasto, deixeble de Gandhi, deia que: "La no-violència és dir 'no' a la violència i, sobretot, a les seves formes més virulentes, que són la injustícia, l'abús i la mentida".

És per a mi, en tant que president del Parlament, un orgull i una satisfacció inaugurar aquesta jornada sobre com establir una política de promoció dels serveis civils de pau: acció exterior, transformació no violenta de conflictes i paper de la societat civil, de NoVa –Centre per a la Innovació Social–, l'organització internacional Nonviolent Peaceforce i la Xarxa Europea de Serveis Civils de Pau, i que el Parlament té l'honor d'acollir.

Unes jornades que responen de manera coherent a un dels objectius d'aquesta institució: consolidar el paper de Catalunya com a referent de construcció de pau, diàleg i resolució no violenta dels conflictes.

Els darrers anys, diversos països europeus com Alemanya, Anglaterra, França, Itàlia o Noruega han creat o estan en procés de crear els anomenats "serveis civils de pau" com un dels recursos essencials en els processos de reconstrucció postconflicte.

I ahir mateix vostès van presentar en seu parlamentària, a la Comissió de Cooperació i Solidaritat, la proposta per impulsar un servei civil català per a la pau com a mecanisme per a la construcció de la pau en zones de conflicte i com a instrument de la projecció del paper de Catalunya en la construcció de la pau al món.

I avui, doncs, aquestes jornades, que tot just estan a punt de començar, són un espai privilegiat de generació d'idees i de debat sobre els cossos civils de pau. Què són? Com aplicar una política de serveis civils de pau? Experiències sobre el terreny i bones pràctiques.

Desitjo, doncs, que aquesta jornada esdevingui una àgora de diàleg, des de la societat civil i les institucions, amb un eix comú i una convicció compartida: la del dret dels éssers humans a la llibertat, a la dignitat i a la justícia social. La del dret a una pau duradora.

Moltes gràcies.

(...)

Si m'ho permeten, abans de cloure aquest acte d'inauguració, compartir amb vostès algunes idees i, fins i tot, algunes propostes per al debat.

És referència obligada destacar alguns dels trets, alguns dels valors, que defineixen el poble català: el diàleg, la recerca de la llibertat, el compromís per la pau i la igualtat. En podria citar molts més, però penso que aquests quatre expliquen prou bé la nostra manera de ser, de veure i de viure al món.

Històricament, des de les llunyanes assemblees de pau i treva del segle XI –en el fons, l'origen del que seria l'actual Parlament–, Catalunya ha fet històricament bandera d'aquests signes d'identitat, la paraula en lloc de les armes –i aquest Parlament n'és un bon exemple. Aquest edifici es va construir perquè hi haguessin armes. En aquests moments, per sort, hi han paraules. El diàleg en lloc del combat, aquest caràcter que ens defineix, de rebuig de la violència, de recerca de sortides pacífiques i dialogades als conflictes que es plantegen arreu.

Si m'ho permeten, amb una petita transgressió i una confessió més personal, els explicaré una anècdota que em fa l'efecte que il·lustra perfectament això que intento explicar o que intento transmetre. Aquí al Parlament tenim un programa que es diu “El Parlament a les aules”. Consisteix que el Parlament va a les escoles i explica..., hi vaig jo i explico una mica, doncs, l'important que és la

democràcia i que és molt important que els joves, els adolescents, la canalla d'avui, es comprometin amb la seva societat, es comprometin amb l'entorn, amb el que els afecta, el que els envolta.

Després tenim sempre un intercanvi, hi han preguntes i intentem respondre. I una de les preguntes que més sovint surten és: "I per què et dediques a la política?" o "Com vas començar fent política?", i pensant-hi, és clar, avui lligo perfectament una cosa amb l'altra, entre altres coses perquè jo em dedico a la política perquè vull canviar el món, perquè vull servir el meu país i ho començo fent amb dues coses que són absolutament significatives: una, recollint firmes perquè en Xirinacs tingués el Nobel de la Pau –recordo que parlem de l'any 75, 76, per tant jo tenia setze anys– i, dues, amb una entitat que es deia Pax Christi, que és on començo a sentir realment què vol dir i què significa realment això de la no-violència, amb tota l'evolució que després té, començo a sentir noms com el de Pepe Beunza, que s'ha esmentat abans aquí –en aquells moments un heroi, i ara també–, els objectors de la Floresta, i tantes i tantes coses que et van marcant d'alguna manera amb un cert caràcter i amb una certa manera d'entendre no tan sols la política, sinó fins i tot la vida.

Per tant, aquell lligam..., jo penso que aquesta manera de ser, aquesta manera de fer, aquest acord que es va expressar ahir aquí al Parlament amb una proposta no tan sols seriosa, sinó absolutament interessant i imprescindible per construir la pau, jo crec que ve també d'una certa manera de fer de tots plegats i que, personalment, m'hi sento molt identificat.

Em perdonaran la confessió més personal, però em sembla que il·lustra perfectament una mica el que intentem fer avui aquí. No es tracta només de parlar de persones, sinó que es tracta també de parlar col·lectivament i, per tant, com a poble, ser conscients que podem anar més enllà, i evidentment el nostre deure és fer-ho.

Podem construir polítiques i estratègies globals i locals des d'aquesta concepció més activa de la ciutadania, des d'una òptica i unes aportacions en clau catalana, perquè per això formem part de la comunitat política global, i per tant per intentar que milers d'éssers humans que avui són víctimes de conflictes armats puguin conèixer en pau.

La pau no significa sufocar ni evitar conflictes, ja que aquests són, malauradament, un component natural de tota la convivència social. La pau arriba i es consolida quan una societat està prou desenvolupada per tractar els seus conflictes interns i externs de manera pacífica i constructiva, a més d'oferir solucions que puguin ser acceptades per totes les parts. La pau no pot ser imposada des de l'exterior, s'ha de construir i s'ha de fer créixer des de l'interior.

Per això, inevitablement, cal combatre alguna cosa més que les conseqüències directes de la violència de les guerres, cal modificar des de dins les estructures que han generat la violència i la destrucció, i per això els serveis civils de pau són un bon instrument per assolir aquest objectiu: la transformació dels conflictes en una pau duradora, un procés llarg i sempre complex on s'ha de prioritzar el diàleg i la construcció participativa dins la pròpia societat.

Una última idea, si m'ho permeten, i que he repetit en alguna altra ocasió. La gran esperança de la humanitat és el moviment social, és la societat civil per al diàleg, per a l'acord en els processos de pau, és la participació de la ciutadania en la reconciliació entre els pobles.

Necessitem una nova cultura per gestionar les diferències del dia a dia, una nova cultura de pau. I encara més, necessitem creure-hi, confiar que és possible una nova manera de relacionar-nos, de superar les dificultats i les opinions contraposades. És per aquest motiu que els demano, amb tota la humilitat, però també amb tota la convicció, que tots i cadascun de nosaltres, des de les nostres responsabilitats –tothom, hi insisteixo– treballi de manera decidida per aquesta cultura de la pau, per aquesta nova cultura de la pau. Aquesta és una de les assignatures pendents de la humanitat. Des de Catalunya, i des del seu Parlament, ens comprometem a continuar fent-ho més i millor que fins ara.

Abans en Martí feia referència als països, i Catalunya és un país petit, efectivament. Som un país petit, però els països petits poden esdevenir grans nacions en funció dels seus compromisos. I el compromís amb la pau és el que fa una nació més gran.

Moltes gràcies, i que tinguin una molt bona jornada.